

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας

Αρ. Φακ. 26.20.001.007
11.17.002
Αρ. Τηλ. 22401436

7 Φεβρουαρίου 2014

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη «Αριστοτέλης».

Αναφερόμαστε στην επιστολή σας ημερ. 17.12.2013 σχετικά με το πιο πάνω θέμα και κατόπιν επιτόπου διερεύνησης από την Υπηρεσία μας της σχετικής αλληλογραφίας/εγγράφων, τα οποία προσκομίστηκαν στον εκπρόσωπο μας από τον αρμόδιο λειτουργό του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, παραθέτουμε πιο κάτω, τις διαπιστώσεις μας:

2.(α) Στις 31.7.2013, σε σύσκεψη που έγινε στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, αποφασίστηκε η δημιουργία και ο καταρτισμός μητρώου που θα περιλαμβάνει προτάσεις Οικονομικών Φορέων/Φυσικών Προσώπων, αναφορικά με Νέες/Προηγμένες Τεχνολογίες, οι οποίες θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν – ως εργαλεία – στη μαθησιακή διαδικασία, στις σχολικές μονάδες. Κατά την πιο πάνω σύσκεψη, αποφασίστηκε επίσης η σύσταση Επιτροπής Αξιολόγησης Νέων και/ή Προηγμένων Τεχνολογιών (στο εφεξής η «Επιτροπή»), η σύσταση της/μέλη, ο σκοπός σύστασης καθώς και ο τρόπος λειτουργίας της. Οι πιο πάνω αποφάσεις/διαδικασία, αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα του Υπουργείου με ανακοίνωση του στις 25.10.2013.

(β) Στα πλαίσια της πιο πάνω διαδικασίας, η Εταιρεία Squarelab (στο εφεξής η «Εταιρεία»), εξεδήλωσε – γραπτώς – στις 26.10.2013 το ενδιαφέρον της για υποβολή συγκεκριμένης πρότασης για το προϊόν "Ψηφιακή Βιβλιοθήκη «ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ»" και, στις 30.10.2013, υπέβαλε την πρόταση της, παραθέτοντας λεπτομέρειες του εν λόγω προϊόντος, στις οποίες περιλαμβάνονταν – μεταξύ άλλων – το περιεχόμενο της πρότασης, το κόστος για μαθητές και εκπαιδευτικούς (€20 και €10 αντίστοιχα) και οι δυνατότητες που αυτή θα παρέιχε στους χρήστες. Τέλος, ζήτησε πιστοποίηση και άδεια πώλησης της πιο πάνω εφαρμογής στα σχολεία, δεσμευόμενη ότι ένα ποσοστό ύψους 10% των πωλήσεων, «... θα επιστρέφεται πίσω στα σχολεία.».

- 2 -

(γ) Στις 15.11.2013, η Επιτροπή ετοίμασε και υπέβαλε στον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού – μέσω της τέως Γενικής Διευθύντριας – έκθεση αξιολόγησης της υποβληθείσας πρότασης, μαζί με το δείγμα που είχε υποβληθεί, με εισήγηση:

(i) Έγκρισης της πρότασης.

(ii) Ένταξης της πρότασης στο Μητρώο Εγκεκριμένων Νέων/Προηγμένων Τεχνολογιών, αφού προηγουμένως εξασφαλιστεί η γραπτή άδεια χρήσης του περιεχομένου των βιβλίων, από τους νόμιμους ιδιοκτήτες και υποβληθεί στην τελική της μορφή.

(δ) Στις 18.11.2013, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, εξέδωσε στις εταιρείες Squarelab και Ν.Δ.Δ. Ειδικές Εκδόσεις Λτδ, "Πιστοποιητικό Έγκρισης του Προϊόντος/Υπηρεσίας «ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ»", για το προϊόν "Ψηφιακή Βιβλιοθήκη «ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ»", για συμπερίληψη του στο Μητρώο Εγκεκριμένων Νέων/Προηγμένων Τεχνολογιών του Υπουργείου.

(ε) Αναφέρεται ότι, η τέως Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, με σημειώματα της προς τον Υπουργό, ημερ.11.10.2013 και 22.10.2013, είχε εκφράσει από την αρχή κάποιους ενδοιασμούς/προβληματισμούς σχετικά με την πιο πάνω διαδικασία, ενώ έκανε ειδική αναφορά στο συγκεκριμένο θέμα ψηφιοποίησης των σχολικών εγχειριδίων, για το οποίο εισηγήθηκε – μεταξύ άλλων – όπως γίνει ξεχωριστή διαδικασία, με ανακοίνωση/γνωστοποίηση της πρόθεσης του Υπουργείου, για συνεργασία – υπό άρους/προϋποθέσεις – με ενδιαφερόμενους ιδιώτες.

3. Κατά τη συζήτηση/εξέταση του θέματος στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών που έγινε στις 28.1.2014, καταθέσατε αντίγραφα εγγράφων, τα οποία διανεμήθηκαν στους βουλευτές και σε μας, σχετικά με το υπό αναφορά θέμα, μεταξύ των οποίων και εγγράφων τα οποία δεν περιλαμβάνονταν σε αυτά που μας δόθηκαν από τον αρμόδιο λειτουργό του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ή/και δεν είχαν τεθεί υπόψη μας κατά τον επιτόπου έλεγχο τον οποίο διεξήγαγε η Υπηρεσία μας.

Συγκεκριμένα, καταθέσατε έγγραφο με τίτλο: «Έκθεση αξιολόγησης για την πρόταση ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ της Εταιρείας Squarelab», ημερομηνίας 12.9.2013, υπογραμμένη από τα 4 εκ των 5 μελών της Επιτροπής (όπως είχε συσταθεί στις 31.7.2013) καθώς και ηλεκτρονικό μήνυμα ημερ.13.9.2013, από την Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων (ΥΑΠ) προς την τέως Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, στο οποίο επισυνάπτεται δεύτερο ηλεκτρονικό μήνυμα της ΥΑΠ προς τα μέλη της Επιτροπής, με την ίδια ημερομηνία (13.9.2013), με τροποποιημένες τις εισηγήσεις της (Επιτροπής) σε σχέση με αυτές της έκθεσης αξιολόγησης ημερομηνίας 12.9.2013.

4. Με βάση τη σχετική – με τα πιο πάνω – αλληλογραφία, που περιλαμβανόταν στα έγγραφα που τέθηκαν υπόψη του λειτουργού της Υπηρεσίας μας από τον αρμόδιο λειτουργό του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού κατά τον επιτόπου έλεγχο, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Παρόλο που ακολουθήθηκε η διαδικασία της δημόσιας πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, στην οποία θα μπορούσε να συμμετάσχει οποιοδήποτε Φυσικό/Νομικό Πρόσωπο, με βάση τα στοιχεία/πληροφορίες που μας δόθηκαν, δόθηκε έγκριση, μέχρι την ημέρα του ελέγχου, μόνο στην πρόταση της εν λόγω Εταιρείας να αναπτύξει – χρησιμοποιώντας περιουσία/πόρους του Κράτους (σχολικά εγχειρίδια) – ένα προϊόν το οποίο εκμεταλλεύεται και αποκομίζει – όπως λογικά αναμένεται – κέρδος, χωρίς το Κράτος να διασφαλίσει οποιοδήποτε οικονομικό όφελος.

(β) Παρά το γεγονός ότι το εν λόγω προϊόν έχει ήδη τεθεί από την Εταιρεία προς πώληση και προωθείται στα σχολεία, δεν φαίνεται να έγινε οποιουδήποτε έλεγχος του τελικού προϊόντος – μέχρι την ημέρα του ελέγχου – από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, αφού, όπως μας αναφέρθηκε κατά τον επιτόπου έλεγχο, δεν είχαν σταλεί από την Εταιρεία οι απαραίτητες για τον έλεγχο κάρτες με τους κωδικούς πρόσβασης (όπως της έχει ζητηθεί). Σημειώνεται ότι στην έκθεση αξιολόγησης ημερ. 15.11.2013 της σχετικής πρότασης, η πιο πάνω Επιτροπή είχε εισηγηθεί αποδοχή της, νοουμένου ότι θα υπαβαλλόταν – μεταξύ άλλων – στην τελική της μορφή, κάτι που φαίνεται ότι δεν είχε γίνει μέχρι την ημέρα του ελέγχου.

Ως εκ τούτου, η διαδικασία αξιολόγησης της πρότασης δεν έχει – κατά την άποψη μας – ολοκληρωθεί, ώστε να μπορούν να ληφθούν αποφάσεις για τυχόν περαιτέρω ενέργειες/διαδικασίες.

(γ) Παρόλο που η πρόταση της Εταιρείας αξιολογήθηκε από την Επιτροπή και κρίθηκε ως αποδεκτή, νοουμένου ότι θα εξασφαλιζόταν η γραπτή άδεια χρήσης του περιεχομένου των βιβλίων από τους νόμιμους ιδιοκτήτες, ωστόσο, από τα στοιχεία/έγγραφα που μας δόθηκαν, δεν διαπιστώθηκε/επιβεβαιώθηκε ότι η εν λόγω άδεια είχε εξασφαλιστεί.

(δ) Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα βιβλία τα οποία εκδίδονται από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, αποτελούν ιδιοκτησία του και, κατ' επέκταση, το Υπουργείο κατέχει τα πνευματικά δικαιώματα τους (την ιδιοκτησία των οποίων – σύμφωνα με το πιστοποιητικό που εξέδωσε στην εν λόγω Εταιρεία – διατηρεί), δεν εντοπίστηκε στα έγγραφα που μας δόθηκαν, οποιαδήποτε ανάλογη/σχετική πρόνοια, αναφορικά με τα βιβλία τα οποία παρέχονται από την Ελλάδα.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διεξήχθη από την Υπηρεσία μας σχετικά με τα Ελληνικά βιβλία, διαπιστώθηκε ότι σε αυτά υπάρχει σήμανση, στην οποία αναγράφονται – επί λέξει – τα ακόλουθα:

«Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου» (από το βιβλίο «Ερμηνευτικό Λεξικό Νέας Ελληνικής» Α, Β, Γ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ).

Σημειώνεται ότι το εν λόγω βιβλίο, με βάση τη σχετική διαφήμιση από την ιστοσελίδα της Εταιρείας (www.aristotelislibrary.com), περιλαμβάνεται στο προϊόν το οποίο πωλείται από αυτήν, ως "Ψηφιακή Βιβλιοθήκη «ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ»".

(ε) Η Εταιρεία, με την επιστολή/πρόταση της ημερ. 30.10.2013, δήλωνε ότι ένα ποσοστό ύψους 10% από τις πωλήσεις του προϊόντος, θα επιστρεφόταν πίσω στα σχολεία, ενώ, κατά τη δημοσιογραφική διάσκεψη που έγινε στις 28.11.2013 στη Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (η οποία ενεργεί ως συνεργάτης της Εταιρείας για την πώληση/προώθηση του προϊόντος), για παρουσίαση του προϊόντος, αναφέρθηκε/δημοσιοποιήθηκε ότι, το 10% των πωλήσεων θα επιστρέφεται στους Συνδέσμους Γονέων των σχολείων. Ωστόσο, δεν διαπιστώθηκε από τα έγγραφα που μας δόθηκαν ότι, αφενός έχουν γίνει οποιουδήποτε ενέργειες από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, για να διασφαλισθεί η επιστροφή μέρους των εσόδων από τις πωλήσεις, προς όφελος των σχολείων ή/και των Συνδέσμων Γονέων.

- 4 -

(στ) Λαμβάνοντας υπόψη τα έγγραφα τα οποία αναφέρονται στην παρ.3 πιο πάνω (έκθεση αξιολόγησης για την πρόταση ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ της Εταιρείας και σχετικό ηλεκτρονικό μήνυμα, ημερ.12.9.2013 και 13.9.2013 αντίστοιχα), τα οποία κατατέθηκαν – από εσάς – κατά τη συζήτηση/εξέταση του θέματος στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών στις 28.1.2014 – και με την επιφύλαξη ως προς την αυθεντικότητα και πληρότητα τους, αφού πρόκειται για αντίγραφα – φαίνεται ότι η εν λόγω πρόταση της Εταιρείας, ήταν ενώπιον του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και αξιολογείτο 1½ περίπου μήνα πριν την επίσημη εξαγγελία της απόφασης του Υπουργείου, για δημιουργία και καταρτισμό μητρώου που θα περιλάμβανε προτάσεις Οικονομικών Φορέων/Φυσικών Προσώπων, αναφορικά με Νέες/Προηγμένες Τεχνολογίες, οι οποίες θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν – ως εργαλεία – στη μαθησιακή διαδικασία, στις σχολικές μονάδες, και η οποία αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του Υπουργείου, με ανακοίνωση του στις 25.10.2013.

Σημειώνεται ότι τα πιο πάνω έγγραφα, δεν περιλαμβάνονταν στα έγγραφα/στοιχεία που μας δόθηκαν κατά τον έλεγχο τον οποίο διεξήγαγε η Υπηρεσία μας, ούτε και τέθηκαν υπόψη των εκπροσώπων της Υπηρεσίας μας κατά τους δύο επιτόπου ελέγχους που έγιναν στο Υπουργείο, όταν ζητήθηκε – επιτακτικά κατά τον δεύτερο επιτόπου έλεγχο που έγινε την προηγούμενη της συνεδρίας της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής (δηλ. στις 27.1.2014), επιστώντας μάλιστα την προσοχή στις πρόνοιες του Νόμου Ν.113(Ι)/2002, περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας – η προσκόμιση όλων των στοιχείων, σε οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής, σχετικά με το υπό διερεύνηση θέμα. Σημειώνεται επίσης ότι, δεν είχε αναφερθεί στους εκπροσώπους μας (κατά τους επιτόπου ελέγχους) η απώλεια οποιουδήποτε σχετικού φακέλου ή εγγράφου, κάτι το οποίο δηλώθηκε από τον Υπουργό – την επομένη – στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή.

ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΓΙΩΡΚΑΤΖΗ

(Χρυστάλλα Γιωρκάτζη)
Γενικός Ελεγκτής
της Δημοκρατίας

Κοιν.: Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού